

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

YTTRANDE

1(4)

2022-03-07

501-8773-21

Näringsdepartementet
n.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:
anders.wannberg@regeringskansliet.se

Länsstyrelsen i Uppsala läns yttrande över En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet (SOU 2021:81). Dnr N2021/02620

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen i Uppsala län (Länsstyrelsen) har fått ”En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet”, SOU 2021:81, på remiss från näringsdepartementet. Länsstyrelsen har i sitt yttrande begränsat sig till de delar av utredningen som länsstyrelserna direkt berörs av. Huvudfokus har därför lagts på kapitel 10, 15 och 22 som berör länsstyrelsernas beredningssekretariat. Övriga icke kommenterade kapitel har Länsstyrelsen inga synpunkter på.

Sammanfattning av synpunkterna

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att utse Boverket som ansvarig myndighet för material i kontakt med dricksvatten.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget till ändring i Livsmedelslagen men anser att det bör förtydligas om det vatten som används inom primärproduktionen omfattas av definitionen av uttrycket dricksvatten som föreslås införas i Livsmedelslagen (2006:804).

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att riskbedömningen avseende tillrinningsområdena för uttagspunkter ska utföras av vattenmyndigheterna och att Havs- och vattenmyndigheten samt SGU blir föreskrivande myndigheter.

Länsstyrelsen motsätter sig förslaget att det är vattenmyndigheterna som ska bestämma tillrinningsområden för uttagspunkter för dricksvatten. Det är idag SGU och SMHI som tar fram de geografiska avgränsningarna av vattenförekomster och avrinningsområden till dessa. De är bäst skickade att avgränsa även tillrinningsområden för uttagspunkter

Tidsramen för verkställande av 2020 års dricksvattendirektiv är mycket kort och tydliga vägledningar behöver tas fram snarast.

Länsstyrelsen vill poängtera att de nytillkomna uppgifter som kan tillkomma länsstyrelsernas beredningssekretariat behöver finansieras fullt ut.

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen vill betona att det finns utmaningar med att flera olika myndigheter är involverade i dricksvattenförsörjningen, bland annat för att åstadkomma en god kommunikation och samverkan. Det innebär att de respektive utpekade samordnande myndigheterna har betydelsefulla roller, och att deras uppdrag och mandat behöver vara tydligt formulerade. Uppdragen till dessa myndigheter bör även omfatta uppföljning av resultat, rapportering och förslag på eventuell justering av uppdragen.

2022-03-07

Error! Reference source not found.

Länsstyrelsen ser det som mycket positivt att ambitionen att skydda råvatten för vattenproduktion stärks. Länsstyrelsen anser att det finns flera anledningar att även beakta skydd för framtida resurser, och att det är viktigt att för de framtida resurserna beakta hur klimatförändringar kan påverka våra möjligheter att framgent nyttja dessa. Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

Länsstyrelsen i Uppsala län anser att det bör förtydligas om det vatten som används inom primärproduktionen (första ledet i livsmedelskedjan) omfattas av definitionen av uttrycket dricksvatten som föreslås införas i Livsmedelslagen (2006:804). Begreppet ”dricksvatten” förekommer även i annan lagstiftning förutom den som utredningen har beaktat, Länsstyrelsen anser att konsekvenserna av den nya definitionen bör ses över exempel kopplat till kraven på dricksvatten-/vattentillgång till djur, vilket regleras i Jordbruksverkets föreskrifter gällande djurhållning.

Länsstyrelsen lämnar följande detaljerade synpunkter och kommentarer:

Synpunkter i detalj

10 Riskbaserad metod för dricksvattensäkerhet

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att riskbedömningen avseende tillrinningsområdena för uttagpunkter för dricksvatten och beslut om riskhanteringsåtgärder, ska utföras av vattenmyndigheterna och att Havs- och vattenmyndigheten samt SGU blir föreskrivande myndigheter.

Länsstyrelsen motsätter sig förslaget att det är vattenmyndigheterna som ska bestämma tillrinningsområden för uttagpunkter för dricksvatten när det gäller grundvattentäkter. Länsstyrelsen anser att det är SGU som bör göra detta eftersom SGU redan ansvarar för att avgränsa grundvattenförekomster och på samma sätt anser Länsstyrelsen att SGU är mest lämpad att göra avgränsningen av tillrinningsområdena mot uttagpunkterna. Därtill har SGU har redan nu information om uttagpunkternas georeferenser i Vattentäcksarkivet och har upprättat ett system för att lagra denna känsliga information på ett informationssäkert sätt.

När det gäller ytvattentäkter anser Länsstyrelsen att SMHI är mest lämpat att bestämma tillrinningsområdena för uttagpunkter. Det är idag SMHI som tar fram de geografiska avgränsningarna av vattenförekomster och avrinningsområden till dessa. Länsstyrelsen anser att de därmed är bäst skickade att avgränsa även tillrinningsområden för uttagpunkter. Om SGU och SMHI ansvarar för avgränsningen är det dessutom säkerställt att det görs på ett likadant sätt i hela landet.

Länsstyrelsen konstaterar att tidsramen är mycket kort och att arbetet med att ta fram föreskrifter och vägledningar behöver sätta i gång snarast. Det är viktigt att det tydligt framgår hur riskbedömningarna ska genomföras. För stort tolkningsutrymme och avsaknad av arbetsmetoder riskerar annars att skapa en ohållbar arbetssituation hos länsstyrelsernas beredningssekreteriat, som ska bistå vattenmyndigheterna i utförandet av riskbedömningarna.

15 Övervakning av dricksvatten och bristande iakttagande av parametervärden

Länsstyrelsen tillstyrker att vattenmyndigheterna får ansvar för att ta fram och besluta om övervakningen i tillrinningsområden för vattenuttag då det ansvaret redan finns enligt vattenförvaltningsförordningen. Precis som när det gäller den nuvarande vattenförvaltningen behövs det dock förtydligande av ansvar och resurser för att säkerställa att övervakning i tillrinningsområden för vattenuttag blir genomförd enligt vattenmyndigheternas övervakningsprogram.

2022-03-07

Error! Reference source not found.

Länsstyrelsen menar att förutsättningarna för att lyckas med en fullgod miljöövervakning i tillrinningsområden ökar genom att sådan övervakning integreras i uppdraget *Full koll på våra vatten* och genom att det förtydligas vems ansvar det är att verkställa själva provtagningen samt hur den ska finansieras. Eftersom vattenmyndigheterna inte utför någon praktisk övervakning kan deras roll endast vara samordnande.

22 Konsekvensutredning

Länsstyrelsen vill poängtera att de uppgifter som till följd av utredningens förslag kan tillkomma länsstyrelsernas beredningssekretariat, behöver finansieras fullt ut. Länsstyrelsen tillstyrker därmed utredningens förslag att Länsstyrelsens beredningssekretariat ska få ett utökat anslag om en årsarbetskraft. Länsstyrelsen vill dock understryka att det utökade anslaget endast kommer att kunna minskas efter år 2027, som förslaget anger, under förutsättning att arbetet med den riskbaserade metoden i alla väsentliga delar är fullt finansierad och fungerar på ett tillfredsställande sätt. Det förutsätter i sin tur att föreskrifter och tydliga vägledningar är på plats i god tid, senast år 2024 för att allt arbete inför beslut ska hinna göras till år 2027. Ytterligare förutsättning för att anslaget ska kunna minska 2027 är att den övervakning som är nödvändig för arbetet är finansierad och genomförd med fungerande datavårdskap.

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att SGU ska få ett utökat anslag för genomförandet av de förslag som utredningen ger. Länsstyrelsen ställer sig vidare frågande till varför inte Havs- och vattenmyndigheten föreslås få ett utökat anslag mot bakgrund av utredningens förslag om uppgifter till Havs- och vattenmyndigheten. Ett effektivt genomförande av 2020 års dricksvattendirektiv förutsätter att nödvändiga föreskrifter och tydliga vägledningar tas fram tidigt i processen. Länsstyrelsen befarar att en resursbrist hos Havs- och vattenmyndigheten kan resultera i att föreskrifter och vägledningar dröjer vilket i sin tur kommer ha en negativ effekt på hela genomförandearbetet.

Övriga synpunkter

Av vattendirektivet framgår att det ska finnas vatten av tillräcklig mängd och av bra kvalitet. För grundvatten innebär det att en god kvalitativ status ska bibehållas eller uppnås. När andelen hårdgjord yta ökar så minskar nybildningen av grundvatten. Länsstyrelsen noterar att nyexploatering ofta sker i områden där infiltration till grundvattnet är god, exempelvis på åsar såsom i nedlagda grustag. Detaljplaner kan komma att överprövas av länsstyrelsen i fråga om påverkan på den kvantitativa och kvalitativa statusen mot bakgrund av de bindande miljökvalitetsnormerna. Länsstyrelsen anser att regeringen bör överväga om det finns ett behov av att utreda ett ökat skydd för grundvattenbildningen i plan och bygglagen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Göran Enander med enhetschef Helena Brunnkvist som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Cecilia Magnusson, avdelningschef Lennart Nordvarg, länsveterinär Lena Malm och planhandläggare Märta Alsén medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Error! Reference source not found.

4(4)

2022-03-07

Error! Reference source not found.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.